

«Розділові знаки при прямій мові й діалозі» 9 клас

Рекомендовані види роботи до теми.

Складання розповіді-спогаду про спілкування із цікавою людиною з використанням речень із прямою мовою.

Складання тексту в художньому стилі «Про що я хотів(ла) б розпитати свого прапрапрадіда (або далекого нащадка)» з використанням речень із прямою мовою.

Обговорення питання «Які вислови відомих українців варто було б розмістити на сучасних білбордах» з використанням у мовленні цитат.

Складання висловлення з використанням дібраних з мережі Інтернет цитат.

Укладання словничка «Формули мовного етикету сучасної молоді».

Обговорення питання «Навіщо потрібен нетикет» (правила спілкування в Інтернеті) з розігруванням зразків діалогів між школярами на форумах і чатах.

Складання й розігрування діалогів – обговорень (прочитаної книжки, музичних новинок тощо) з різними співрозмовниками — товаришем (неформальне спілкування) та вчителем в офіційній ситуації.

Складання й розігрування діалогу-домовленості (наприклад: щодо озеленення шкільного приміщення) з відповідною аргументацією (потребою очищення й природного зволоження повітря; зонування середовища, декорування приміщення й т. ін.).

Схеми постановки розділових знаків:

Розділові знаки при прямій мові

А: “П”.

А: “П!”

А: “П?”

А: “П...”

“П”, — а.

“П!” — а.

“П?” — а.

“П...” — а. “П, — а, — п”.

“П, — а. — П... (?!)”

“П... (?!) — а. — П... (?!)”

“П... (?!) — а, а: — П... (?!)” А: “П”, - а.

А: “П!” - а.

А: “П?” - а.

А: “П...” - а.

Вправи:

- Записати, розставляючи розділові знаки (або зі збірника диктантів).

Мовить бабця до онука, школярика Гриця: “Принеси мені, будь ласка, водички напиться”. А молодший внук: “Не варто ледаря просити. Йдіть напийтесь та ще й кварту мені принесіте!” (П.Савчук.) Замок помітив серед ночі: його хтось відімкнути хоче. “Це хто? – він в темінь закричав. “Тихіш! Я замісник твого ключа, - озвалася півголосом Відмичка. (П.Гришко.) Кислиця не второпає ніяк: “Чому від мене кривить губи всяк?” (В.Симоненко.) “Таки ми витягли!” – сказав Комар Волам, що витягли вози з багна з снопами. (Л.Боровиковський.) “За що ж, - хто-небудь попитає, - Зозуля Півня вихваляє?” (Л.Глібов.) Івась до Марусі щовечора йде, “Добрий вечір”, - каже і ручку дає. (Нар.творч.)

- Завершити речення, доповнюючи їх прямою мовою або словами автора. Розставити необхідні розділові знаки. Пояснити вживання їх.

1. ... ? — запитав Віталік, увійшовши до класу. 2. Вона почервоніла і сказала тихо: 3. ...,— вимогливо зауважила Маргарита Валентинівна. 4. Олена Петрівна показала рукою в бік спортивного майданчика : ... ! 5. ...,— промовив тато,— 6. Перепрошую, панове, але я вже завершив,— 7. Самооцінка — це віра в себе!

- Скласти речення за схемами.

1 .А:«П» , - а.

2 .«П? - а, - п.»

3 .А:«П!»

4 . «П,— а.— П».

5«П! — а: — П».